

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου: «Φύλαξη και προστασία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.)»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Επί της αρχής:

Το χρόνιο πρόβλημα της βίας και ανομίας, που επικρατεί σε πολλά Α.Ε.Ι. της Χώρας και έχει οξυνθεί τα τελευταία χρόνια, δεν απειλεί μόνο την ασφάλεια των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, των εργαζομένων και των επισκεπτών, αλλά πλήττει ευθέως την ελευθερία του λόγου, της έρευνας και της διδασκαλίας, αγαθά τα οποία συγκροτούν από κοινού το μείζον προστατευόμενο συνταγματικό αγαθό της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Η παθογένεια αυτή δεν έχει αντιμετωπιστεί επιτυχώς από τις ρυθμίσεις του άρθρου 64 του ν. 4623/2019, κάτι που εγκαίρως το Κίνημα Αλλαγής είχε υπογραμμίσει ήδη από τον χρόνο συζήτησης αυτής της ατελούς και αναποτελεσματικής ρύθμισης, με ευδιάκριτο ιδεοληπτικό περιεχόμενο. Έτσι, πολύ φυσιολογικά, παρά τις περί του αντιθέτου εξαγγελίες της Κυβέρνησης, το πρόβλημα όχι απλώς δεν λύθηκε, αλλά, αντιθέτως, επιτάθηκε, με συνέπεια να έχουν προσφάτως εκδηλωθεί ακόμη και κρούσματα δημόσιου εξευτελισμού ακαδημαϊκού δασκάλου μέσα στο γραφείο του.

Υπενθυμίζεται ότι το μόνο νομοθέτημα που άγγιξε ουσιαστικά το ζήτημα ήταν ο ν. 4009/2011 της Κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με Πρωθυπουργό τον Γιώργο Παπανδρέου, ο οποίος όριζε (άρθρο 5 παρ. 2) ότι με τον Οργανισμό κάθε Α.Ε.Ι. ρυθμίζονται τα θέματα της οργανωτικής δομής και λειτουργίας του, ιδίως... (κθ') «οι φορείς φύλαξης του ιδρύματος και της περιουσίας του», ενώ το άρθρο 6 παρ. 1 προέβλεπε ότι ο Εσωτερικός Κανονισμός κάθε ΑΕΙ θα καθορίζει τα θέματα εσωτερικής λειτουργίας, μεταξύ των οποίων «(ιβ') τα ειδικότερα θέματα φύλαξης του ιδρύματος και της περιουσίας του». Ως γνωστόν, ο ν. 4009/2011, μολοντί υπερψηφίσθηκε από τη συντριπτική πλειονότητα των βουλευτών, στη συνέχεια αποδυναμώθηκε με επιμέρους τροποποιήσεις διαδοχικών κυβερνήσεων και τελικά καταργήθηκε εν συνόλω από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ/ΑΝΕΛ.

Με αυτά τα δεδομένα, το Κίνημα Αλλαγής λαμβάνει σήμερα την πρωτοβουλία να καταθέσει ολοκληρωμένη Πρόταση Νόμου με σκοπό την αποτελεσματική φύλαξη και προστασία των χώρων των Α.Ε.Ι., των πανεπιστημιακών υποδομών και εγκαταστάσεων, με παράλληλη διαφύλαξη της ελεύθερης και απρόσκοπτης διαβίωσης και εργασίας του διδακτικού προσωπικού, των φοιτητών και εργαζομένων και τη διασφάλιση του υπέρτερου συνταγματικού αγαθού της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Η παρούσα πρόταση νόμου αποτελεί εφαρμογή του άρθρου 16 παρ. 5 του Συντάγματος, στο οποίο ορίζεται ότι «η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση». Η «πλήρης» αυτοδιοίκηση έχει την έννοια ότι η διοίκηση των Α.Ε.Ι. όχι μόνον ασκείται από τα ίδια τα ιδρύματα, αλλά περιλαμβάνει όλες ανεξαιρέτως τις όψεις της διοικητικής λειτουργίας, ιδίως

αυτές που άπτονται του θεμελιώδους αγαθού της ασφάλειας και κατά τούτο συγκροτούν τον πυρήνα κάθε δημόσιας διοίκησης. Συνεπώς, το ίδιο το Σύνταγμα απονέμει στα Α.Ε.Ι. την πρωταρχική ευθύνη για την εφαρμογή της νομοθεσίας που έχει ως αντικείμενο την ασφάλεια και προστασία των προσώπων και πραγμάτων που εντάσσονται στο πεδίο της αρμοδιότητάς τους. Συνεπώς, κάθε διάταξη νόμου που τυχόν αναθέτει σε όργανα του εν στενή έννοια Κράτους αυτήν την ευθύνη, δημιουργώντας μάλιστα επί τούτω ειδικά αστυνομικά τμήματα στους χώρους των Α.Ε.Ι., είναι ευθέως αντισυνταγματική.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κατατείνουν στην εφαρμογή των αρχών της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας, αφού, σύμφωνα με έγκυρες επιστημονικές έρευνες, η φύλαξη και προστασία των πανεπιστημίων είναι περισσότερο αποτελεσματική όταν οι υπηρεσίες που την αναλαμβάνουν αποτελούν οργανικό τμήμα της πανεπιστημιακής κοινότητας και δεν ασκούνται από εξωτερικούς παράγοντες. Η παρούσα νομοθετική πρόταση ενισχύει συνεπώς την ευθύνη και λογοδοσία των πανεπιστημιακών αρχών, καθώς δεν τις καθιστά απλώς υπεύθυνες για την ασφάλεια των πανεπιστημίων αλλά τους παρέχει και τα μέσα για να το επιτύχουν. Επομένως, η δημιουργία εσωτερικής υπηρεσίας στα Πανεπιστήμια δεν ενισχύει μόνο το αυτοδιοίκητο αλλά και την αποτελεσματικότητα της προστασίας.

Εξάλλου, με την πρόταση νόμου διασφαλίζεται και υπηρετείται η γενική αρχή της αναλογικότητας, καθώς η ρύθμιση είναι απολύτως αναγκαία και ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η δημιουργία αυτοτελούς δομής, επιφορτισμένης με την ευθύνη φύλαξης και προστασίας των χώρων και εγκαταστάσεων των Α.Ε.Ι., συνιστά μέτρο που τελεί σε προφανή και ευθεία αναλογία προς τον σκοπό της διασφάλισης της ακαδημαϊκής ελευθερίας, όπως αυτός κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Με τον τρόπο αυτόν, αποφεύγονται άλλες εντελώς δυσανάλογες και αδικαιολόγητα επαχθείς για τη λειτουργία των Α.Ε.Ι. επιλογές που αντί να επιλύσουν το πρόβλημα είναι μάλλον βέβαιο πως θα συμβάλουν στην περαιτέρω όξυνσή του.

Ειδικότερα, επί των άρθρων:

Με το άρθρο 1 της πρότασης νόμου, επιβεβαιώνεται η γενική αρχή ότι η ευθύνη φύλαξης των χώρων των Α.Ε.Ι. ανήκει στα ίδια τα ιδρύματα, ως έκφανση του συνταγματικά κατοχυρωμένου αυτοδιοίκητου. Το έργο της φύλαξης και προστασίας ανατίθεται σε ειδική Υπηρεσία Φύλαξης που συστήνεται ως αυτοτελής οργανική δομή των ΑΕΙ, υπαγόμενη απευθείας στον Πρύτανη, η οποία συνεργάζεται με κάθε αρμόδια δημόσια αρχή.

Με το άρθρο 2 ορίζονται το αντικείμενο, οι αρμοδιότητες και η διοικητική διάρθρωση της Υπηρεσίας Φύλαξης. Στόχος της λειτουργίας της παραμένει η ενίσχυση της ασφάλειας του διδακτικού προσωπικού, των φοιτητών και επισκεπτών των Α.Ε.Ι.. Της Υπηρεσίας προϊστάται προϊστάμενος με πενταετή θητεία με διαφανή και αξιοκρατικό τρόπο επιλογής. Η Υπηρεσία έχει την ευθύνη συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές των Α.Ε.Ι. και τις λοιπές δημόσιες αρχές, διατηρώντας την αρμοδιότητα ειδοποίησης της αστυνομικής αρχής σε περίπτωση τέλεσης πλημμελήματος ή κακουργήματος εντός των χώρων αρμοδιότητάς της.

Στο άρθρο 3 προβλέπεται κάθε αναγκαία ρύθμιση σχετική με την πρόσληψη, υπηρεσιακή κατάσταση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Φύλαξης. Κοινή συνισταμένη των προτεινόμενων ρυθμίσεων αποτελεί η αξιοκρατική επιλογή και η ειδική και κατάλληλη εκπαίδευση, ως εχέγγυο για την εκπλήρωση της αποστολής της Υπηρεσίας.

Το άρθρο 4 περιγράφει το πλαίσιο ελεύθερης κίνησης και εργασίας του διδακτικού προσωπικού, των φοιτητών και εργαζομένων, εντός των χώρων των Α.Ε.Ι., με τη χρήση ακαδημαϊκής ταυτότητας ή κάρτας εργαζομένου. Καθιερώνεται ειδική κάρτα εισόδου για τους επισκέπτες, ενώ παρέχεται η ευχέρεια καθορισμού χώρων ελεύθερης εισόδου και εξόδου, ιδίως για σκοπούς ψυχαγωγίας και πολιτισμού. Δίνεται δε η δυνατότητα, σε περίπτωση αυξημένων αναγκών, να συνάπτεται επικουρικά δημόσια σύμβαση με πιστοποιημένους ιδιωτικούς φορείς.

Με το άρθρο 5, επιβεβαιώνεται η ισχύς των γενικών διατάξεων για την προστασία των υπαλλήλων της Υπηρεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Το άρθρο 6 ορίζει ότι το κόστος λειτουργίας των Υπηρεσιών Φύλαξης, καθώς και του κόστους των συναφών υποδομών των Α.Ε.Ι. καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, μέσω επιπλέον τακτικής χρηματοδότησης των Α.Ε.Ι.. Με τα άρθρα 7 και 8 ορίζεται, αντιστοίχως, η κατάργηση αντίθετων διατάξεων νόμου και η άμεση έναρξη ισχύος των ως άνω διατάξεων.

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2021

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Γεννηματά Φώφη(Φωτεινή)

Αρβανιτίδης Γεώργιος

Αχμέτ Ιλχάν

Γιαννακοπούλου Κωνσταντίνα (Νάντια)

Γκόκας Χρήστος

Καμίνης Γεώργιος

Καστανίδης Χαράλαμπος

Κατρίνης Μιχάλης

Κεγκέρογλου Βασίλειος

Κεφαλίδου Χαρά

Κωνσταντινόπουλος Οδυσσέας

Κωνσταντόπουλος Δημήτριος

Λιακούλη Ευαγγελία

Λοβέρδος Ανδρέας

Μουλκιώτης Γεώργιος

Μπουρχάν Μπαράν

Μπιάγκης Δημήτριος

Πάνας Απόστολος

Παπανδρέου Γεώργιος

Πουλάς Ανδρέας

Σκανδαλίδης Κωνσταντίνος

Φραγγίδης Γεώργιος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Φύλαξη και προστασία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.)

Άρθρο 1

Σύσταση Υπηρεσίας Φύλαξης και Προστασίας Α.Ε.Ι.

1. Η ευθύνη φύλαξης και προστασίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) ανήκει στα ίδια δυνάμει της συνταγματικώς κατοχυρωμένης πλήρους αυτοδιοίκησης, την οποία απολαμβάνουν χάριν της ακαδημαϊκής ελευθερίας, καθώς και της εύρυθμης και απρόσκοπτης διεξαγωγής της έρευνας και διδασκαλίας.
2. Για την επίτευξη των σκοπών της φύλαξης και προστασίας της παραγράφου 1, συστήνεται σε κάθε Α.Ε.Ι. αυτοτελής οργανική δομή με την επωνυμία «Υπηρεσία Φύλαξης...» και ακολουθεί το όνομα του Α.Ε.Ι.. Η υπηρεσία του προηγούμενου εδαφίου υπάγεται απευθείας στον Πρύτανη του Α.Ε.Ι., στον οποίο αναφέρεται ο προϊστάμενος αυτής ή εφόσον έχει οριστεί, στον αρμόδιο Αντιπρύτανη και συνεργάζεται με κάθε αρμόδια δημόσια αρχή.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Διάρθρωση και Προϊστάμενος Υπηρεσίας Φύλαξης

1. Η Υπηρεσία Φύλαξης Α.Ε.Ι. έχει ως αντικείμενο τη φύλαξη των πάσης φύσεως χώρων, υποδομών και εγκαταστάσεων, την προστασία της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Α.Ε.Ι., την ενίσχυση της ασφάλειας του διδακτικού, διοικητικού και λοιπού προσωπικού, των φοιτητών και των επισκεπτών του Α.Ε.Ι., καθώς και την υποστήριξη των αρμόδιων οργάνων του Α.Ε.Ι. για την εκπόνηση διαχειριστικού σχεδίου φύλαξης και προστασίας.
2. Η διάρθρωση της υπηρεσίας, οι οργανικές θέσεις, η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων της παραγράφου 1, τα μέσα άσκησης του έργου της, αποκλεισμένου σε κάθε περίπτωση κάθε είδους οπλισμού, φέροντος ή αποθηκευμένου σε χώρο του Α.Ε.Ι., η βαθμολογική διαβάθμιση του προσωπικού και οι κανόνες λειτουργίας της καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από γνώμη των αρμοδίων αρχών του οικείου Α.Ε.Ι..
3. Στην «Υπηρεσία Φύλαξης ...» τοποθετείται προϊστάμενος με πενταετή θητεία, ο οποίος επιλέγεται ύστερα από ανοιχτή πρόσκληση με προκήρυξη των θέσεων, βάσει της ισχύουσας διαδικασία πλήρωσης θέσεων προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων Υπουργείων, με τις οποίες είναι αντίστοιχη για κάθε συνέπεια.
4. Η Υπηρεσία Φύλαξης Α.Ε.Ι. έχει την ευθύνη να συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα του Ιδρύματος και όλες τις δημόσιες αρχές και υπηρεσίες για τα θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητά της. Υποχρεούται να ειδοποιεί αμελλητί την αρμόδια Αστυνομική Αρχή σε περίπτωση διάπραξης πλημμελήματος ή κακουργήματος στον χώρο της αρμοδιότητάς της. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις.

5. Με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη, καθορίζεται το πρωτόκολλο ενεργειών της Υπηρεσίας Φύλαξης, η συνεργασία της με τις αστυνομικές ή άλλες αρχές και υπηρεσίες για την αντιμετώπιση παράνομων ενεργειών και κάθε άλλο συναφώς αναγκαίο ζήτημα.

6. Οι υφιστάμενοι οργανισμοί κάθε Α.Ε.Ι. προσαρμόζονται αυτοδικαίως στα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο καθώς και στο Προεδρικό Διάταγμα που προβλέπεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 3

Πρόσληψη, εκπαίδευση υπαλλήλων της Υπηρεσίας Φύλαξης

1. Η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων των Υπηρεσιών Φύλαξης Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται με προσλήψεις προσωπικού μετά από ενιαία προκήρυξη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και τελεί υπό τον αποκλειστικό έλεγχο και την ευθύνη του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού.

2. Οργανικές θέσεις μπορούν να καταλάβουν και οι εργαζόμενοι στο Α.Ε.Ι. ή σε άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου μετά από αίτησή τους.

3. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών επιλογής και πριν από την ανάληψη καθηκόντων στην κάθε Υπηρεσία Φύλαξης, οι επιλεγέντες που υποχρεούνται να παραμείνουν στην Υπηρεσία Φύλαξης για επτά χρόνια, εκπαιδεύονται αρμοδίως για διάστημα, τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης, οι διαδικασίες, οι εκπαιδευτές και ο τρόπος διεξαγωγής καθορίζονται με την κοινή απόφαση των Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη της παρ. 4 του άρθρου 2.

4. Για τη διασφάλιση της επίτευξης των σκοπών της παραγράφου 1 του άρθρου 1, κάθε Α.Ε.Ι. δύναται να συνάπτει δημόσια σύμβαση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις με αδειοδοτημένο για τον σκοπό αυτό φορέα του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος κατά την άσκηση του έργου του εποπτεύεται και ελέγχεται από την οικεία Υπηρεσία Φύλαξης. Κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων, η Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών φύλαξης χώρων Α.Ε.Ι. απαρτίζεται κατά πλειοψηφία από υπαλλήλους της Υπηρεσίας Φύλαξης, τα υπόλοιπα δε μέλη ορίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η Επιτροπή κατά την άσκηση του έργου της συντάσσει μηνιαίες εκθέσεις για την ποιότητα παροχής του ιδιωτικού έργου, τις οποίες υποβάλλει στον Πρύτανη ή τον ορισθέντα αρμόδιο Αντιπρύτανη για ενημέρωσή τους.

Άρθρο 4

Ελευθερία Κίνησης με Ασφάλεια

1. Στους χώρους των Α.Ε.Ι., όπως προβλέπει το σχέδιο φύλαξης και προστασίας κάθε Α.Ε.Ι., εισέρχονται ελεύθερα οι φοιτητές, το διδακτικό, διοικητικό και λοιπό προσωπικό, με επίδειξη της ακαδημαϊκής ταυτότητας ή ταυτότητας εργαζομένου του Α.Ε.Ι. που κατέχουν ή τους χορηγείται. Οι επισκέπτες των κτιριακών εγκαταστάσεων εισέρχονται με ειδική κάρτα εισόδου που τους χορηγείται από την Υπηρεσία Φύλαξης, την οποία φέρουν σε ευκρινές

σημείο καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής τους στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Α.Ε.Ι.. Οι επισκέπτες υποχρεούνται να επιδεικνύουν την κάρτα εισόδου εφόσον τους ζητηθεί αρμοδίως.

2. Κάθε Α.Ε.Ι. δύναται να καθορίζει χώρους, στους οποίους η πρόσβαση των πολιτών είναι ελεύθερη, χωρίς έλεγχο εισόδου και εξόδου, ιδίως για λόγους πολιτισμού, ψυχαγωγίας, και άθλησης.

3. Για την υποστήριξη της φύλαξης των Α.Ε.Ι. και την ενίσχυση της ασφάλειας στους χώρους, τις υποδομές και τις εγκαταστάσεις τους, τα Α.Ε.Ι. αυτά έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα και να υλοποιούν τα σχετικά έργα υποδομής και εξοπλισμού.

Άρθρο 5

Προστασία υπαλλήλων της Υπηρεσίας φύλαξης Α.Ε.Ι.

Οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Φύλαξης Α.Ε.Ι. προστατεύονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους με τις διατάξεις του άρθρου 167 του Ποινικού Κώδικα, πέραν των άλλων κατά περίπτωση συντρεχουσών ποινικών διατάξεων.

Άρθρο 6

Πόροι

Το κόστος λειτουργίας των Υπηρεσιών Φύλαξης των Α.Ε.Ι., καθώς και της κατασκευής των έργων υποδομής της παρ. 3 του άρθρου 4 του παρόντος καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, με επιπλέον ετήσια χρηματοδότηση που χορηγείται για την κάλυψη των δαπανών αυτών σε κάθε Α.Ε.Ι..

Άρθρο 7

Καταργούμενες διατάξεις

Κάθε διάταξη αντίθετη με τις διατάξεις του νόμου αυτού καταργείται.

Άρθρο 8

Έναρξη Ισχύος

Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2021

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Γεννηματά Φώφη(Φωτεινή)

Αρβανιτίδης Γεώργιος

Αχμέτ Ιλχάν

Γιαννακοπούλου Κωνσταντίνα (Νάντια)

Γκόκας Χρήστος

Καμίνης Γεώργιος

Καστανίδης Χαράλαμπος

Κατρίνης Μιχάλης

Κεγκέρογλου Βασίλειος

Κεφαλίδου Χαρά

Κωνσταντινόπουλος Οδυσσέας

Κωνσταντόπουλος Δημήτριος

Λιακούλη Ευαγγελία

Λοβέρδος Ανδρέας

Μουλκιώτης Γεώργιος

Μπουρχάν Μπαράν

Μπιάγκης Δημήτριος

Πάνας Απόστολος

Παπανδρέου Γεώργιος

Πουλάς Ανδρέας

Σκανδαλίδης Κωνσταντίνος

Φραγγίδης Γεώργιος